

Dve polovici življenja

Vita Varl:

Dve polovici življenja

»Spiš?«

Darja je dolgo zbirala pogum za to preprosto vprašanje. Čutila je roko pod svojim vratom, močno in zanesljivo. Telesa ob svojem ni zaznavala, dovolj se je odmaknila od njega. Ni ji sledil, pomirjen in zadovoljen s seboj in njo je sprejel teh nekaj centimetrov razdalje med njima. Položil ji je roko pod glavo:

»Razdalja ohlaja, ne?«

»Morda,« je nekako sama zase rekla Darja.

»Nisi prepričana?«

»Pač. A tako je prav.«

»Zmeraj?«

»Ne vem. Verjetno. Sicer pa nehaš spraševati.«

Odnehal je, ko je začutil njen nenadni odpor. Ležal je, ne da bi se premaknil. Vesela je bila tega miru, saj je mogla neovirano razmišljati. Kot da bi vlekla brezkončne niti skozi kovinski obroček. Po stropu so se poigravale svetle lise avtomobilskih luči. Te bežeče svetlice so ustvarjale nekaj domačnosti v značilni hotelski sobi, katere se je Darja že privadila.

Bila je tretjič v njej. Prav tolikokrat je bila z Bertom. Od onega večera, ko si je izvila nogo in je, oprijemajoč se zidu, poskušala priti do doma. Ob njej je ustavil avto in nekdo je vprašal iz teme:

»Vas lahko peljem? Res sem pijan, a bom pazil na ljubki tovor. Ste padli?«

Morda je bila kriva pripomba o pijanosti, ali pa njena neodpornost do slučajev, privolila je. Ko jo je pred njeno hišo vprašal, če jo hudo boli, je bilo že mnogo bolje in vrnila sta se v mesto na kavo, da bi se iztreznili... Res je bolečina ponehala, a brez dvoma je imel ta že nekoliko k zatonu nagnjeni moški s širokim smehom precej zaslug za to. Bil ji je všeč. Nekaj tovariško pokroviteljskega je velo iz njega, a tisto nekaj ni bilo zoprno. Popuščala mu je, ne da bi se zato počutila ponižano in se jezila nase. Ko je po tistem prvič spet prišel, je ostala z njim, pa še drugič in nocoj.

Podoživljala je v zaporedju vse tri noči z njim. Prvič je bila malo okajena. Zdel se ji je čudovit. Drugič — takrat je bila utrujena. Sprejela je hotelsko sobo, noč in njega kot nadležno obveznost, ki se ji žal ni mogoče izogniti. Nikoli ni znala najti primernega načina, da bi moškemu dopovedala, da bi rada šla domov, legla, ugasnila luč in prižgala radio v temi, da bi veliko ur skupaj počivala... In da to ni iz odvratnosti prav do njega, ampak do kogarkoli! Vsak je bil užaljen, češ da ga ne mara. Saj navsezadnje je res tako. Nekdanji vihar, v njej je odnehal. Le včasih je še vzvalovil njene čudno omrtvele čute. Kot da se je postarala.

Darja je z mačjo kretnjo segla po cigareto na nočno omarico. Prižgala jo je, ne da bi se v soju ognja ozrla na Berta. Saj je natanko vedela, kakšen je. Na hrbtu leži in gleda v strop, kakor kmet, ki leži pod drevesom in zadovoljno gleda zbirajoče se oblake, za ovinkom pa izginja proti domu zadnji voz suhega, dišečega sena...

Misel se je ujela, kjer jo je prekinila. Od njegovega zadnjega obiska je minilo precej časa. Preveč, da bi Berta v tem času nekajkrat ne prevarala. Nikoli je ni spraševal, sama pa mu tudi ni pripovedovala. Toda preživela je mnogo bežnih avanturic. V tem mesecu pa se je ni bil nihče dotaknil, niti s poljubom ne. Doživela je nekaj, kar je porušilo lepo ravnotežje njenih dejanj.

Cigareta je dogorela in Darja jo je previdno ugasnila. Bert je bil še vedno negiben in neviden, le roka je mehko podpirala njeno glavo. Ta roka je prav-zaprav prijetna. Da, prav gotovo. Danes ji je rekel Bert, da je vihar. Ni vedel, da je služil le nekemu namenu...

Jasno se je spominjala tistega večera. Deževalo je, pa je zgodaj legla, gledala v strop in se neudobno počutila. Nekaj tujega je ležalo v sobi. Potem je prišla Sonja. Sprla se je s fantom, pa je bila vsa obupana. Darja je skuhalo kavo in se vrnila v posteljo. Primaknili sta mizico in se tolažili z vsemi modernimi strupi. Mirila je Sonja in ji brisala solze, ona pa je dalje jokala v blazino. Njen vrat je bil zagorel in žalostno upognjen pod svetlimi lasmi. Nekaj ganljivega je bilo v tej brezmočni drži. Darja je pomirjevalno položila dlan na Sonjin vrat. Občutila je mehko in voljno kožo. Sonja se je stisnila med njenimi rokami kot droben mlad ptiček, ki je padel iz gnezda. Darja jo je objemala in božala, v duhu pa je preklela vse moške, za vsa njihova zagrešena izdajstva. Svetli pramen Sonjinih las se je dotikal njenega lica.

Jezilo so jo fraze, s katerimi je Sonji polnila ušesa, a je predobro vedela, da prav nič ne pomagajo. Umolknila je, jo držala objeto in vdihavala vonj njenih las. Z ustnicami se je dotaknila njenega vratu. Drsula je po njem, kakor da bi hotela vroča usta vedeti, ali je povsod tako voljan... Sonja je skoraj v trenutku nehala jokati. Otrpnila je in prisluhnila govorici ust. Potem se je hitro

obrnila in približala svoj obraz Darijinemu. Poljubila jo je, izpod spuščениh vek so ji še polzele solze. Iztegnila je roko in ugasnila luč...

Do sem je mogla Darja mirno razmisliti. Zavedela se je samo še, da počneta nekaj zgrešenega. V zmedu nekontroliranih kretenj je poskušala obdržati jasne misli, a se ji ni posrečilo. Sonja je dihala tik poleg njenih ust, iskala jih je in jim vračala poljube. Nekaj lačnega je bilo v njenih iščočih rokah, nekaj otroškega. Bile so tople in so dražile. Darja ji je potegnila bluzo z ramen, da je občutila pod usti planjavo tople kože... Tudi sama je skoraj jokala v tem brezumju, a ni si mogla pomagati. Obe je odnašalo strašno, tuje čustvo, bojazen, da bi mogli druga drugi preveč pomeniti.

Zjutraj sta težko premostili neprijetni dogodek, ki je ogrozil njuno dolgoletno tovarištvo. Sonja je to laže prebolela. Darja pa je nekaj dni tavalala kot mesečnica, izogibala se je znancev. Če se je spomnila one noči, jo je zalila rdečica. Obenem pa je čutila, da še želi poljubiti Sonjo. Do nje je čutila neizmerno nežnost. Vedela pa je, da je med njima nastalo nesorazmerje, ki vodi proč od mirnega dobrega prijateljstva.

Ob večerih se je zaklepala v sobo in ležala v temi. Sonja je nekajkrat prišla, pa ji ni odprla, čeprav si je to silno želela. Bili so dnevi, ko je vrednotila vse svoje male zgodbe kot željo, da bi sama sebi potrdila svojo ženskost. Veljala je za lahkoživko, a kolikokrat je zares uživala? Redkokdaj. Nosil jo je slučaj, ta večni gospodar njenega časa. Ni se znala braniti, čeprav ji je bilo najpogosteje odveč. Izmikala se je s solzami, se izgovarjala z boleznijo. Moški po so se vedli, kot da bi bila njena dolžnost, da ugotovi vsakomur.

Bert je morda posegel malo globlje v njen svet. Prihajal je tako poredko, da ni mogel postati prezahteven in da se ga ni preveč naveličala. Rada ga pa ni imela. Bil je vrsta obveznosti, kot vsi ostali. Njena ljubezen do njega je bila samo tehnika, ne pa spontano dejanje. Ni bila viharik, le izkušena. Zavajati je pa znala tako, da je tudi Bert nasedel njeni navidezni strasti. Nocoj pa se ga je iskreno razveselila. Čutila je, da jo mora prav to noč vrniti življenju. Sicer bo konec. Od Sonjine milosti ne bo živel.

Preizkušnjo je prebila za silo. Bilo je vsega nekaj pristnih, pristrčnih trenutkov, ko je v njegovih rokah pozabljala nase. Vse ostalo je bilo naučeno, navada pač. Nekajkrat si je silno zaželela, da bi jo izpustil in odšel, čeprav za zmeraj. Ne, poštena res ni do njega. Vse skupaj je igra. Zdaj bi nežno nežno poljubila Sonjo...

Povedala mu bo, se je v hipu odločila. Razumen je. Morda bo našel pot čez te nemirne valove, po katerih ni mogoče hoditi. Morda ji bo vrnil spet celo življenje, namesto teh dveh polovic, ki se ne privilegata. Združil ju bo v novo celoto. Jutro bo očiščeno in brez sence.

Zato je zbrala ves svoj pogum v drobno vprašanje:

»Spiš?«

»Kmalu bom, ko tako molčiš.« je padel odgovor iz teme.

»Nikar še. Si utrujen?«

»Ne; kaj je s tabo? Se slabo počutiš?«

Vedno je bil zaskrbljeno pozoren do njenega počutja, kot da ga predrobno telo nenehno opozarja na njeno bolehnost.

»Ne, vse je v redu. — Sem se ti danes zdela kaj drugačna?«

»Pač. Nežnejša in pozornejša. Toda kaj se ti mota po glavi?«

Prevalil se je k njej.

»Zdaj moraš zaspati. Rad bi slonel tu ob tebi in gledal, kako boš spala.« Njegovo varuštvo je dobilo izraz v besedah in v načinu, kako jo je sklenil v svoje roke.

»Ne, ne. Povedala ti bom... Zgodilo se mi je nekaj silno neprijetnega, nekaj, česar ne znam razčistiti s seboj. Te bo dolgočasilo?«

»Morda. Pa vseeno povej.«

Prižgal je dve cigareti hkrati in eno dal Darji. To je bila bodrilna kretnja. Kakor da se je pripravil na poslušanje.

Darja je govorila. S težavo je izbirala besede, da bi njihov napačni zvok ne dal doživetju premočnega pečata umazanosti. Kako naj mu opiše zablodo samotnega večera? Kako poimenuje to, kar ne bi smelo biti čar, pa je vendar bilo? Potem se je sprostila, gladko in brez olupšav je povedala vso zgodbo.

»Me zdaj pomiluješ ali zaničuješ?« je končala.

»Nič. Le rad te imam.«

Preprosto je hotel izbrisati moro zadnjih tednov. Pa ni tako lahko.

»Ne, ni tako lahko,« so usta glasno povzela misel. »Res ne vidiš, da ti ne dajem tega, kar bi ti rada? Ne čutiš, da nekaj manjka. Bert, prosim te, bodi stvaren. Pomoč pričakujem od tebe. Tako ne morem dalje živeti.«

»Vem, Darja. Vem, da te to muči in morda sem tudi kdaj občutil, da sem ti odveč, da si odsotna. Poskušal sem biti obziren in te nisem nadlegoval.«

»Da, Bert, in hvaležna sem ti.«

»Pridi.« Cisto k sebi jo je privil, da se mu ni mogla izmakniti. Čutila je njegove mišice, ki so se vzpenjale čez njene. Poljubljal jo je dolgo, načrtno. Kot da bi ji hotel dokazati svojo vrednost.

»Uboga moja mala,« je ponavljal, ona pa se je krčila, polagoma je vsa izginjala. Predajala se je, vsak trenutek jo je metal bliže k njemu. Sonja... Zdaj spi, z golimi rameni lovi nočni hlad in temne trepalnice skrivajo oči. Morda pa ta

hip ob kom leži in mu pripoveduje isto zgodbo. Mila Sonja. Gotovo je tudi njej težko. Ne bo se več zapirala. Sprejela jo bo, kakršna bo pač prišla. Pa čeprav se tisto še kdaj ponovi. Tudi Bert bo ostal, dokler bo želel. Ne bo ga podila. Ravnala bo, kakor ji bo pač prijalo.

Bertova toplota jo je vso prevzela. Popustila je dobremu valovanju teme.

Tako bo življenje. Kdor bo trenutno pri njej, bo prvi. Dve polovici pač, ki se nikdar ne bosta zložili. Sama ne bo mogla pomagati, Sonja ne in Bert ne. Nihče.

«Draga, zdaj pa spi. Prespi vse, prav vse. Čuval te bom. In nič ne skrbi, saj je vse v redu. Verjemi, Darja.»

Zaprla je oči, varno spravljena v njegovi skrbi, a ni mogla zaspati. Se vedno je poskušala zlitii obe polovici življenja, kar naprej si je prizadevala, a slutnja ji je pravila, da ju ne bo nikoli spojila.

Velika odločitev za majhno stvar

Vladimir Kavčič

V skladu z navodili, ki mu jih je bila dala Tilly, predvsem pa zato, ker je samota postala njegova intimna potreba, se je Dimitrij izogibal znancev. Z Žoržem celo v službo nista več prihajala skupaj, temveč drug za drugim. To se sicer ni zgodilo zato, ker bi bil Dimitrij naravnost pokazal, da mu ni do njegove družbe, temveč enostavno zato, ker je po cesti tako hitel, da ga Žorž ni mogel več dohajati. Čeprav se je trudil na vse načine, so bili njegovi koraki prekratki. Tudi če je molčal, ni zmogel Dimitrijeve naglice. Dimitrijevo ravnanje ga je hote ali nehote žalilo, saj mu je pripisoval večji pomen, kot ga je imelo na prvi pogled. Zaostajanje je bilo, vsaj zanj, slabo znamenje. Vzrokov za to spremembo sicer ni iskal pri sebi, trudil pa se je, da bi bil Dimitriju enakovreden sopotnik. Ta želja je bila toliko močnejša, ker se je zavedal, da ga je še pred kratkim vsestransko prekašal. Če je stekel, ga je res dohitel in je bil naslednjih nekaj korakov tesno ob njem, toda istočasno je tudi že opazil, kako zaostaja. Lastna nemoč ga je poniževala, razen tega je bilo še nekaj, nekakšne notranje prepreke, ki so mu branile, da bi prevzemal tuje navade. V tem mestu namreč ni bilo nikogar, ki bi tekal, razen psov in morda, izjemoma, otrok. Pri prvih kot pri drugih je bil cilj takšne narave, da se mu je lahko samo posmehoval. Počasna hoja pa je v sebi skrivala nevsakdanje vrednosti, ki jih je komaj bilo mogoče pojasniti.